

MINISTERUL EDUCAȚIEI

CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI
ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

**REPERELE METODOLOGICE
PENTRU APLICAREA CURRICULUMULUI
LA CLASA A XI-A ÎN ANUL ȘCOLAR 2023-2024**

DISCIPLINA:

RELIGIE

**CULTUL REFORMAT ȘI CULTUL EVANGHELIC S.P.
CLASELE A IX-A – A XII-A ȘI PENTRU ȘCOLILE DE ARTE ȘI MESERII**

2023

CUPRINS

I. ASPECTE INTRODUCTIVE	3
II. ROLUL DISCIPLINELOR DE STUDIU ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR-CHEIE EUROPENE	3
III. EVALUAREA ÎNȚĂLĂ A COMPETENȚELOR ELEVILOR LA DEBUTUL CLASEI A X-A	6
III.1. Exemplu de evaluare inițială	7
IV. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ: INSTRUMENT UNITAR DE LUCRU PENTRU PROFESORI	11
IV.1. Planificare calendaristică anuală	13
IV.2. Proiectul unității de învățare	16
V. ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE UTILE ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR SPECIFICE	20
V.1. Exemple de activități de învățare inovative (pentru activitatea față-în-față și pentru online)	21
Exemplul 1.	21
Exemplul 2.	35
Exemplul 3.	50
VI. UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR ȘI A RESURSELOR DIGITALE	55
VII. ANEXĂ - PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU DISCIPLINA OPȚIONALĂ (<i>Curriculum la decizia școlii pentru învățământ liceal</i>)	59
COLECTIV DE AUTORI	65

I. ASPECTE INTRODUCTIVE

- **Context**

La finalul anului școlar 2020-2021 a absolvit clasa a VIII-a generația de elevi care a beneficiat de un nou curriculum național pentru învățământul primar (elaborat în anul 2013) și pentru învățământul gimnazial (elaborat în 2017)¹. Demersurile de elaborare a noului curriculum nu au continuat la nivelul învățământului liceal, pentru acest nivel de învățământ rămânând în uz programele școlare din anul 2009. Pentru a veni în sprijinul profesorilor de liceu, în vara anului 2021 și 2022 au fost elaborate *Reperete metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022*² și *Reperete metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023*³, având rolul de a contracara posibile discontinuități între achizițiile învățării la finalul ciclului gimnazial și cele proiectate pentru clasa a IX-a, și discontinuități între achizițiile învățării la finalul clasei a IX și cele proiectate pentru clasa a X-a. Ca o continuare a acestui demers, documentul de față vizează aplicarea programelor școlare la clasa a XI-a.

- **Scop**

Prezentul document este elaborat sub forma unei scrisori metodologice și are ca scop sprijinirea profesorilor care predau la nivelul învățământului liceal, pentru aplicarea programelor școlare de clasa a XI-a în anul școlar 2023-2024.

II. ROLUL DISCIPLINELOR DE STUDIU ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR-CHEIE EUROPENE

Ca stat membru UE, România își armonizează sistemul de educație în cadrul comunitar prin adoptarea recomandărilor promovate la nivel european. Astfel, documentul de politici *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național. Cadrul de referință al curriculumului național* (aprobat prin OME nr. 3239/2021)⁴ definește un **profil de formare al absolventului de liceu**, care este elaborat pe baza prevederilor din *Recomandarea Consiliului privind competențele cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți* (2018/C 189/01)⁵.

---

¹ <http://programe.ise.ro/Actuale/Programeinvigoare.aspx>.

² https://www.edu.ro/repere_metodologice_aplicare_curriculum_clasa_IX_an_scolar_2021_2022

³ https://rocnee.eu/images/rocnee/fisiere/curriculum/repere%20metodologice%2022-23/REPERE_METODOLOGICE_RELIGIE_CULT_REFORMAT_EVANGH_2022_2023.pdf

⁴ https://drive.google.com/file/d/1r8YZCPUG_Tipm1muMpW29XMJ0nBEefj9/view

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=EN)

Competențele cheie reprezintă seturi structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite prin învățare, care sunt relevante pentru o viață împlinită, de succes în societatea cunoașterii. Competențele cheie reprezintă instrumentele culturale de care au nevoie tinerii în societatea cunoașterii. Acestea sunt următoarele:

- competență de literație;
- competență de multilingvism;
- competență matematică și competență în științe, tehnologie și inginerie;
- competență digitală;
- competență personală, socială și de a învăța să înveți;
- competență civică;
- competență antreprenorială;
- competență de sensibilizare și exprimare culturală.

În cadrul profilului de formare, aceste competențe cheie au fost specificate prin **descriptori** care detaliază achizițiile urmărite, în progresie de la un nivel de școlaritate la altul.

Competențele cheie se dezvoltă și se aplică într-o varietate de contexte și într-o varietate de combinații. Acestea se interconectează și se întrepătrund, prin aceea că elemente componente ale unei competențe cheie sprijină învățarea elementelor altor competențe. De asemenea, competențele cheie dobândite în școală în cadrul diverselor discipline de studiu sau dobândite în afara școlii constituie achiziții pe baza cărora se formează competențele disciplinare. Astfel, învățarea disciplinelor de studiu depășește granițele academice tradiționale și deschide un orizont mai larg de cunoaștere, cu transferuri reale între spațiul clasei și viața de fiecare zi.

Exemplu:

Competența de literație sprijină învățarea la orice disciplină școlară, oferind instrumentele pentru a înțelege noile concepte și pentru a exprima idei în orice domeniu. Totodată, utilizarea competenței de literație ca instrument de studiu în cadrul abordării didactice la diverse discipline – altele decât cele filologice – oferă șansa dezvoltării și diversificării achiziției existente prin aplicarea în contexte noi, semnificative.

În mod concret, **profesorul de liceu** poate pune în practică această perspectivă, familiarizându-se cu descriptorii din profilul absolventului de liceu și adresându-și **întrebări** precum:

- Cum pot folosi competența de literație în cadrul orelor mele?
- Ce contexte de învățare sunt adecvate pentru a dezvolta competența specifică X din programa școlară a disciplinei pe care o predau, cu ajutorul abilităților digitale ale elevilor?
- Ce relevanță are competența antreprenorială pentru realizarea de către elevi a unui proiect în cadrul unității de învățare Y de la disciplina pe care o predau?
- Cum poate contribui disciplina pe care o predau la diversificarea competenței matematice și a competenței în științe, tehnologie și inginerie?
- Ce modalități de management al clasei și de feedback pot proiecta, pentru a aprofunda competența personală, socială și de a învăța să înveți?

- Le pot propune elevilor documentare din surse în alte limbi decât cea maternă? Cu ce beneficii pentru învățare? etc.

Întrebările pot varia în funcție de nevoile de proiectare și de organizare a activității didactice și au în vedere un demers de **contextualizare a curriculumului** prin adaptare la nivelurile și interesele elevilor din clasa respectivă.

III. EVALUAREA ÎNȚĂLĂ A COMPETENȚELOR ELEVILOR LA DEBUTUL CLASEI A XI-A

La debutul anului școlar, fiecare profesor trebuie să realizeze evaluarea inițială a elevilor, cu **roluri** multiple:

- Asigură o **diagnoză** cu privire la nivelul de pregătire a elevilor la debutul clasei a X-a, prin identificarea acelor competențe din programa școlară anterioară care nu au fost suficient dezvoltate (Ce competențe ale elevilor din programa de clasa a IX-a au fost insuficient dezvoltate?).
- Constituie bază pentru planificarea de către profesor a eventualelor demersuri de **remediere** a competențelor insuficient dezvoltate – aspect detaliat în capitolul 7 al documentului (Care sunt domeniile care necesită recapitulare, recuperare, pentru a putea asigura învățarea în clasa a X-a?).
- Are rol **reglator**, oferind repere pentru o proiectare curriculară autentică și realistă în clasa a XI-a, pe baza unor decizii documentate (Cum voi valorifica rezultatele evaluării inițiale în planificarea calendaristică sau proiectarea unităților de învățare?).
- **Motivează** elevul pentru implicarea în învățarea viitoare pe parcursul clasei a X-a (Ce știu și ce nu știu? Ce pot face și ce nu pot face în raport cu ceea ce am învățat în clasa a IX-a? În ce mod voi recupera ceea ce nu știu?).

Astfel planificată, evaluarea inițială devine parte integrată a procesului didactic și poate fi valorificată ca **experiență de învățare**. În această perspectivă, evaluarea inițială ar trebui să fie motivantă și nestresantă, să fie prilej de verificare/actualizare/revizuire a nivelului de pregătire.

Pentru evaluarea inițială, pot fi utilizate diverse **instrumente și metode de evaluare** care să permită o **apreciere holistică a nivelului de realizare a diverselor competențe specifice**.

Exemple:

- testul;
- proba de evaluare practică;
- proiectul;
- evaluarea dialogată;
- grile de reflecție;
- autoevaluarea prin completarea de quiz-uri sau fișe de evaluare, inclusiv pe platforme online;
- chestionar care urmărește identificarea calităților și resurselor personale / domeniilor de interes / nevoilor elevilor de sprijin individual;
- hărți conceptuale specifice domeniului de studiu etc.

Pentru dezvoltarea unor instrumente de evaluare inițială profesorii care predau la clasa a XI-a se pot inspira din exemplele oferite de *Reperete metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a și la clasa a X-a*⁶⁷ și *Reperete metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2019-2020*⁸, precum și din alte surse⁹.

⁶ https://rocnee.eu/images/rocnee/fisiere/curriculum/repere%20metodologice%202022-23/REPERE_METODOLOGICE_RELIGIE_CULT_REFORMAT_EVANGH_2022_2023.pdf

⁷ https://www.edu.ro/repere_metodologice_aplicare_curriculum_clasa_IX_an_scolar_2021_2022

⁸ <https://www.ise.ro/repere-metodologice>

⁹ <https://www.ise.ro/resurse/resurse-elevi-profesori>; <https://digital.educared.ro/>

III.1. EXEMPLU DE EVALUARE INIȚIALĂ

NÉV: _____

DÁTUM: _____

20 pont hivatalból

I. Társítsd össze a két oszlop összetartozó párait! **10 pont**

(1p x 10)

1. Jézus Krisztus hármastiszte:	a. megváltás
2. általános kijelentés	b. Sola Scriptura, Sola fide, Sola gratia, Solus Christus
3. látható szent jegyek és pecsét	c. galamb, szél, tűz, víz
4. egy, szent, egyetemes, apostoli	d. naponkénti bibliaolvasás, imádkozás, közösségi élet
5. Atya Isten	e. feltámadás, örök élet, eljövendő világ
6. Szentlélek	f. Próféta, Főpap, Király
7. végső idők reménysége	g. természet, történelem és lelkiismeret
8. Fiú Isten	h. egyház
9. református kegyesség	i. sákramentumok
10. reformátori alapelvek	j. teremtés és gondviselés

II. Helyettesítsd be a hiányzó szavakat! **10 pont**

(1 p x 10)

örök életet, megfeszítették, Szentlélekben, bűnök, meghalt, jobbán, egyetemes, eltemették, Teremtőjében, szentek

APOSTOLI HITVALLÁS

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek .....1. És Jézus Krisztusban, az Ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától, szenvedett Poncius Pilátus alatt; .....2, ...3 és .....4.

Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak közül, fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atya Isten .....5, onnan jön el ítélni élőket és holtakat. Hiszek .....6.

Hiszem az .....7 keresztyén anyaszentegyházat, a .....8 közösségét, a .....9 bocsánatát, a test feltámadását és az .....10. Ámen.

III. Karikázd be a helyes választ!

Minden kérdésre csak egy helyes válasz adható.

10 pont

(1 p x 10)

1. A keresztyén hit tartalmának legrövidebb és általánosan elfogadott összefoglalása...?

- a) a Mi Atyánk
- b) az Apostoli Hitvallás
- c) az Ágostai Hitvallás

2. Ki Ő? Lényegében egy, de létformájában, személye szerint három.

- a) a Szentháromság Isten
- b) az örökkévaló Isten
- c) Jézus Krisztus, a Megváltó

3. Melyek a különös kijelentés formái?

- a) lelkiismeret, természet és történelem
- b) természet és történelem
- c) Írott Ige, Testté lett Ige, Hirdetett Ige

4. Melyik az a sákramentum, amely Jézus Krisztus váltságmunkájára és bűnbocsánatot szerző erejére emlékeztet bennünket?

- a) az úrvacsora
- b) a keresztség
- c) református egyházunkban nem ismerünk ilyen sákramentumot

5. Mit jelent a Krisztus elnevezés?

- a) Megváltó
- b) Isten Fia
- c) Felkent

6. Mit jelent az Imago Dei kifejezés?

- a) Isten képmása, Isten képe
- b) a Fiú szeretete
- c) a Szentlélek vigasztalása

7. Melyik az a sákramentum, amelynek a külső, látható jegye a víz?

- a) a keresztség
- b) az úrvacsora
- c) a keresztség és az úrvacsora

8. Mit jelent a predestináció elnevezés?

- a) eleve elrendelés
- b) lelki ajándékok
- c) Isten báránya

9. „Míhez” kapcsolhatóak ezek a kifejezések: lekcio, textus, áldás, liturgia?

- a) a Szentháromság
- b) református istentisztelet
- c) lelki ajándékok

10. Melyek az „igaz hit” ismérvei a Heidelbergi Káté tanítása szerint?

- a) ismeret
- b) bizalom
- c) biztos ismeret, szívbeli bizalom

IV. Igaz (I) vagy hamis (H)?

Karikázd be a megfelelő betűjelet az alábbi kijelentések után!

20 pont

(2p x 10)

1. Isten a világ teremtője. Minden Hozzá tartozik. Általa jött létre az egész világmindenség.	I / H
2. Az ember feladata, hogy uralkodjék a teremtett világon.	I / H
3. A Szentháromság második személye a Fiú.	I / H
4. Az Anyaszentegyház Isten népe.	I / H

5. A testté lett Ige maga Jézus Krisztus.	I / H
6. Jézus Krisztus tettehez, életéhez szorosan hozzátartozik az általa elvégzett váltságmunka: az ember megváltása a bűn hatalmából.	I / H
7. Isten általános és különös kijelentése egy és ugyanaz.	I / H
8. Jézus Krisztus miattam, helyettem, érettem halt meg.	I / H
9. Jézusnak csak emberi természete volt.	I / H
10. A sákramentumok ismertetői jegyei: Jézus Krisztus rendelése, egy külső, látható jegy tartozik hozzá, üdvösség ígérete kapcsolódik hozzá	I / H

V. Adott az alábbi bibliai idézet:

*„Legyetek türelemmel, és erősítsetek meg szíveteket, mert az Úr eljövetele közel van”
Jakab 5,8*

Válaszolj röviden, tömören az alábbi kérdésekre! 30 pont

- a) Gondolj Jézus mennybemenetelének történetére: mivel vigasztalták Jézus tanítványait az angyalok Mesterük távozása után? 1 pont
- b) Említsd meg legalább két olyan példázatot, amelyben Jézus saját visszajöveteléről beszél? Mutasd be egy-egy mondatban azokat! 5 pont
- c) Fejtsd ki röviden hogyan lehetsz készen Jézus visszajövetelére? Mit jelent Őt készen várni? Miért és miként várod Őt? Mit jelent a hitben kitartónak lenni? Te hogyan éled ezt meg? 14 pont
- d) Érvelj a következő bibliai vers érvényessége mellett: 10 pont

„Vigyázzatok azért, mert sem a napot sem az órát nem tudjátok, amelyen az Embernek Fia eljő!” Máté 25, 13

Kánya Edit

BAREM DE NOTARE

I. Társítsd össze a két oszlop összetartozó párjait! **10 pont**

(1p x 10)

1.f, 2.g, 3.i, 4.h, 5.j, 6.c, 7.e, 8.a, 9.d, 10.b

II. Helyettesítsd be a hiányzó szavakat! **10 pont**

(1 p x 10)

1. Teremtőjében, 2. megfeszítettek, 3. meghalt, 4. eltemetették 5. jobbján, 6. Szentlélekben, 7. egyetemes, 8. szentek, 9. bűnök, 10. örök életet

III. Karikázd be a helyes választ!

Minden kérdésre csak egy helyes válasz adható. **10 pont**

(1 p x 10)

1.b, 2.a, 3.c, 4.a, 5.c, 6.a, 7.a, 8.a, 9.b, 10.c

IV. Igaz (I) vagy hamis (H)?

Karikázd be a megfelelő betűjelet az alábbi kijelentések után! **20 pont**

(2p x 10)

1.I, 2.H, 3.I, 4.I, 5.I, 6.I, 7.H, 8.I, 9.H, 10.I

V. Adott az alábbi bibliai idézet:

„Legyetek türelemmel, és erősítetek meg szíveteket, mert az Úr eljövetele közel van” Jakab 5,8

Válaszolj röviden, tömören az alábbi kérdésekre! **30 pont**

- a) helyes válasz: „Galileai férfiak, miért álltok itt az ég felé nézve? Ez a Jézus, aki felvitetett tőletek a mennybe, úgy jön el, ahogyan láttátok őt felmenni a mennybe.” Ap.Csell,11– **1 pont**
- b) a példázatok megnevezése (1,25+1,25) 2,50 pont; egy -egy mondatban való rövid bemutatása 2,50 pont (1,25+1,25) – **összesen: 5 pont**
- c) személyes vélemény, szubjektivitás, hitélmény megfogalmazása **14 pont**
- d) helyes érvelés **10 pont**, részleges 5 pont; helytelen érvelés 0 pont

Megjelenés **20 pont**

IV. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ: INSTRUMENT UNITAR DE LUCRU PENTRU PROFESORI

Instrumentele de proiectare didactică – planificarea calendaristică, proiectul unității de învățare – reprezintă **documente proiective** care realizează asocierea dintre elementele programei școlare și cadrul de implementare practică a acesteia, în condițiile resurselor de timp ale unui an școlar. Acestea nu trebuie să reprezinte o activitate formală, de elaborare a unor documente cu utilitate scăzută în practica școlară, ci trebuie gândite ca instrumente care să ducă la creșterea relevanței și eficienței activității de predare-învățare-evaluare.

Proiectarea demersului didactic se realizează prin raportare la programa școlară și presupune următoarele **etape**:

- lectura integrală și personalizată a programei școlare;
- elaborarea planificării calendaristice;
- proiectarea unităților de învățare.

• Lectura integrală și personalizată a programei școlare

Activitatea de proiectare didactică necesită ca profesorul să aibă o bună cunoaștere a programei școlare, prin:

- **lectura integrală** a programei școlare – care presupune ca profesorul să citească toate componentele programei școlare și să înțeleagă structura și logica internă a acesteia, rolul fiecărei componente, fără a se limita numai la lista de conținuturi sau numai la lectura programei pentru clasa a XI-a (în cazul de față);
- **lectura personalizată** a programei școlare – care necesită contextualizarea aplicării programei școlare la specificul elevilor și al contextului școlar, prin: alegerea activităților de învățare, stabilirea succesiunii unităților de învățare, definirea alocărilor orare asociate temelor.

• Planificarea calendaristică

Din punct de vedere tehnic, pentru planificarea calendaristică corespunzătoare clasei a XI-a sunt necesare următoarele **etape**:

- stabilirea asocierilor și a corespondențelor dintre competențele specifice și conținuturile programei școlare (Prin ce conținuturi se pot realiza competențe specifice?);
- stabilirea unităților de învățare, respectând prevederile din programa școlară și logica disciplinară (Care sunt unitățile majore ce vor fi vizate prin învățarea elevilor?);
- stabilirea succesiunii de parcurgere a unităților de învățare (Care este succesiunea logică a unităților de învățare, în structura anului școlar?);
- structurarea parcursului (Planificarea calendaristică acoperă integral programa școlară? Se asigură raportarea corectă la structura modulară a anului școlar 2023-2024? Timpul alocat fiecărei unități de învățare este suficient? Parcursul planificat este eficient și adecvat elevilor cărora se adresează? etc.).

Pentru realizarea planificării calendaristice recomandăm utilizarea modelului prezentat în *Reperete metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022*¹⁰, care cuprinde următoarele **elemente**:

- Unități de învățare – sunt identificate de profesor în programa școlară;
- Competențe specifice – se precizează numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară, corelate cu unitățile de învățare;
- Conținuturi – se menționează titluri/teme selectate din conținuturile programei școlare, care se subsumează fiecărei unități de învățare;
- Număr de ore alocate – numărul de ore este stabilit de către profesor;
- Perioada calendaristică – se precizează săptămâna sau săptămânile în care vor fi abordate temele;
- Observații – se menționează aspecte specifice care țin de aplicarea planificării calendaristice.

- **Proiectul unității de învățare**

Unitatea de învățare reprezintă o structură didactică flexibilă cu următoarele **caracteristici**:

- este unitară din punct de vedere tematic și didactic;
- vizează formarea anumitor competențe specifice la nivelul elevilor;
- este realizată pe o perioadă determinată de timp;
- se finalizează prin evaluare.

Pentru realizarea proiectului unității de învățare recomandăm utilizarea modelului prezentat *Reperete metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022*¹¹, care cuprinde următoarele **elemente**:

- Competențe specifice – se precizează numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară, corelate cu unitatea de învățare;
- Conținuturi – sunt identificate și selectate/detaliat din programa școlară, pentru a oferi cadrul de structurare a competențelor specifice vizate;
- Activitățile de învățare – sunt stabilite de profesor, în funcție de variate aspecte, detaliate în capitolul 5 al acestui document;
- Resurse – sunt identificate în mod concret resursele de învățare necesare și cele disponibile, resurse de timp, de loc, forme de organizare a elevilor;
- Evaluare – se menționează modalitățile de evaluare (continuă, sumativă) ce vor fi utilizate în cadrul unității de învățare.

---

¹⁰ https://www.edu.ro/repere_metodologice_aplicare_curriculum_clasa_IX_an_scolar_2021_2022

¹¹ https://www.edu.ro/repere_metodologice_aplicare_curriculum_clasa_IX_an_scolar_2021_2022

**IV.1. PLANIFICARE CALENDARISTICĂ ANUALĂ
pentru anul școlar 2023 – 2024**

Disciplina: Religie, Cultul reformat

Unitatea de învățământ: _____

Timp: 1 oră/săptămână

Clasa a XI -a

Profesor: _____

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna*	Observații/ Semestrul
I. Cunoștințe de bază despre biserica II./1Biserica din trecut	1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.2	<ul style="list-style-type: none"> ○ Viața primei comunități creștine ○ Răspândirea creștinismului sub Imperiul Roman ○ De la persecuția creștinilor până la Edictul din Milano ○ Întărirea învățaturii creștine ○ 1054 – dezbinare și durere 	6	S1- S6	Modulul I
Recapitulare	1.1, 1.2, 1.3	Recapitulare: Crezul – istorie și har ce leagă creștinismul	1	S7	
Vacanță - 28.10 - 05. 11. 2023					
II/2 Cunoștințe de bază despre Biserica trecut- Reforma bisericii	1.1, 2.1, 2.2, 5.1	<ul style="list-style-type: none"> ○ Formarea bisericii creștine în Bazinul Carpatic ○ Creștinismul în estul Europei înainte de reformă. ○ Prereformatori ○ Reforma în Europa ○ Reforma în Transilvania ○ Nașterea lui Isus reînnoiește legământul între Dumnezeu și lumea creată 	6	S8 – S13	Modulul II
Recapitulare	2.1,3.1, 3.2, 5.1	Recapitulare: Un nou început, o nouă oportunitate: ”Poporul care locuia întru întuneric va vedea lumină mare ” Isaia9,1	1	S14	
Vacanța - 23. 12. 2023 – 08.01. 2024					
II/3. Cunoștințe de bază despre Biserica din trecut- biserica după Reforma	1.1, 2.1, 2.2, 4.1, 5.2	<ul style="list-style-type: none"> ○ Principiile reformei- ce înseamnă a fi reînnoit ○ Contrareforma ○ Principii reformatori ○ Reforma și urmările ei în Bazinul Carpatic ○ Cultul reformat în istorie și literatură 	5	S15 – S19	Modulul III *

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna*	Observații/ Semestrul
Recapitulare	1.1, 2.2, 4.1, 5.2	A fi reformat- provocare și chemare	1	S20	
Programul național Săptămâna verde**			1	S21	
Vacanță - 26.02. – 03.03.2024 (o săptămână la decizia inspectoratelor școlare (MS)) *					
III. Cultul reformat și alte culte	1.1, 2.1, 2.2, 3.1	<ul style="list-style-type: none"> ○ Cultul reformat și cultele istorice ○ Cultul reformat și alte culte protestante ○ Cultul reformat și cultele neoprotestante,alte confesiuni ○ Cultul reformat și religiile lumii ○ Punte pentru creștinism: Paștele – învierea Domnului 	6	S22 – S27	Modulul IV *
Recapitulare	1.1, 4.1, 5.2	”Vegheați și rugați-vă ca să nu cădeți în ispită.” Matei 26: 41a”-mesajul lui Isus	1	S28	
Programul național Școala altfel**			1	S30	
Vacanță -27.04-07.05.2024					
IV. Viața Comunităților bisericești reformate prezent V. Teme de sinteză	1.3, 2.1, 2.2, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3	<ul style="list-style-type: none"> ○ „și voi, ca niște pietre vii sunteți zidiți să fiți o casă spirituală” 1 Petru 2,5 ○ ”sunteți zidiți să fiți o casă spirituală sfântă să aduceți jertfe spirituale” 1 Petru 2,5 ○ ” trupurile voastre sunt membre ale lui Cristos” 1 Kor 6,15a ○ ”Binecuvântați sunt cei persecutați din cauza dreptății, pentru că a lor este împărăția cerurilor” Matei 5,10 	5	S31-S34	Modulul V
Recapitulare	3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1	„și voi, ca niște pietre vii sunteți zidiți să fiți o casă spirituală, o preoție sfântă, ca să aduceți jertfe spirituale, primite de Dumnezeu prin Isus Cristos.” 1 Petru 2: 5	2	S36	

*Planificarea calendaristică este realizată conform structurii anului școlar 2023/24 (OME nr. 3800/09.03.2023), care prevede un număr de 36 de săptămâni, distribuite astfel: modulul I – 7 săptămâni; modulul al II-lea – 7 săptămâni; modulul al III-lea – 7 săptămâni; modulul al IV-lea – 8 săptămâni; modulul al V-lea – 7 săptămâni.

Perioada modulelor III și IV, respectiv a vacanței dintre cele două module menționate poate varia conform deciziei luate de ISJ/ISMB după cum prevede Articolul 2. al OME nr. 3800/09.03.2023:

— de luni, 11 septembrie 2023, până vineri, 27 octombrie 2023;

— de luni, 6 noiembrie 2023, până vineri, 22 decembrie 2023;

— de luni, 8 ianuarie 2024, până vineri, 9 februarie 2024, respectiv vineri, 16 februarie 2024, sau vineri, 23 februarie 2024, după caz, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, în urma consultărilor cu beneficiarii primari ai educației, cu părinții/reprezentanții legali ai acestora și cu cadrele didactice, realizate la nivelul unităților de învățământ;

— de luni, 19 februarie 2024, respectiv luni, 26 februarie 2024, sau luni, 4 martie 2024, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, după caz, până vineri, 26 aprilie 2024;

— de miercuri, 8 mai 2024, până vineri, 21 iunie 2024;

Intervale de vacanță:

— de sâmbătă, 28 octombrie 2023, până duminică, 5 noiembrie 2023;

— de sâmbătă, 23 decembrie 2023, până duminică, 7 ianuarie 2024;

— o săptămână, la decizia inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, în perioada 12 februarie – 3 martie 2024;

— de sâmbătă, 27 aprilie 2024, până marți, 7 mai 2024;

— de sâmbătă, 22 iunie 2024, până duminică, 8 septembrie 2024.

**Programul național „Școala altfel” și Programul „Săptămâna verde” se desfășoară în perioada 11 septembrie 2023- 26.aprilie 2024, în intervale de câte 5 zile consecutive lucrătoare, a căror planificare se află la decizia unității de învățământ. Derularea celor două programe nu se planifică în același interval de cursuri (modul de învățare).

Competențe specifice

1.1. Sintetizarea elementelor specifice a istoriei de religie reformată

1.1. Analizarea raportului dintre creștinism și religiile lumii

1.2. Descrierea elementelor defnitorii ale Bisericii de la începuturi până în prezent

2.1. Utilizarea adecvată a termenilor specifici religiei în argumentarea învățaturii de credință

2.2. Analiza semnificațiilor actuale ale unor termeni specifice religiei, în diferite contexte de comunicare (limbaj specializat, limbaj colocvial, etc.)

3.1. Identificarea unor modele de comportament creștin în exemplele biblice

3.2. Argumentarea semnificației reformatoilor pe baza Sfântei Scripturi

4.1. Identificarea și descrierea modalităților de participare în slujba comunității

4.2. Autoevaluarea comportamentului propriu prin raportare la definirea evlaviei reformate

5.1. Sintetizarea caracteristicilor geografice, sociale și culturale ale lumii creștine în diferite etape din istoria creștinismului

5.2. Identificarea consecințelor principalelor evenimente din istoria marilor religii asupra culturii și civilizației diferitelor popoare

Zalányi Erzsébet

**IV.2. PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:
Cultul reformat și alte culte**

Timp alocat: 7 ore

Conținuturi (detalieri)	Competențe specifice	Activități de învățare (eventual forme de organizare a clasei)	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Cultul reformat și cultele istorice	1.1, 2.1, 3.1	<p>* Sintetizarea elementelor specifice a istoriei de religie reformată</p> <p>*exerciții de definire, clasificarea și identificarea cultelor istorice, recunoașterea a elementelor notelor particulare a fiecărei religii în parte ;</p> <p>* analiza învățăturilor religiilor : discuții pe marginea relației dintre cultul reformat și cultele istorice</p> <p>*Identificare unor aspecte specifice: elemente de arhitectură religioasă; locul obiectelor de cult în biserică; aspecte specifice ale lăcașurilor de cult în diferite religii/confesiuni</p>	<p>*ilustrații, hărți, enunțuri referitoare la evenimentele a istoriei de religie reformate : Reforma Bisericii, (<i>Károli Gáspár: Vizsolyi Biblia 1590, Sfintele Taine: Botezul Cina Domnului Soli Deo Gloria!</i>) http://refpedi.hu/lapozo/Bevezetes_a_keresztyen_gyulekezetek_vilagaba/ * activitate pe grupe (15 minute)</p> <p>*descrierea, explicația, observarea dirijată, conversația; http://refpedi.hu/lapozo/Keresztyen_felekezetek_vilaga_2016/ * activitate individuală (15 minute)</p> <p>* Istoria religiilor, hartă, imagini conversație, analiză, lectură ; Pe baza resurselor elevii întocmesc schița de lecție (10 minute)</p> <p>*lecturi istorice *lectura biblică *expunerea (10 minute)</p>	<p>*Feedback de la profesor</p> <p>* temă de lucru în clasă</p>

Conținuturi (detalieri)	Competențe specifice	Activități de învățare (eventual forme de organizare a clasei)	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Cultul reformat și alte culte protestante	2.1, 2.2, 3.1	<p>*Utilizarea adecvată a termenilor specifici religiei în argumentarea învățaturii de credință</p> <p>* Identificarea diferențelor dintre cultul reformat și alte culte protestante, concepții și practici religioase existente</p> <p>* Utilizarea cunoștințelor de istorie a religiilor în susținerea importanței respectului și a dialogului între oameni, comunități, Biserici</p>	<p>* conversația, explicația</p> <p>* texte suport (selectate din Sf. Scriptură) ; Sola Scriptura, Sola fide, Sola gratia, Solus Christus, Soli Deo gloria</p> <p>*activitate frontală (10 minute)</p> <p>*Texte suport, Imagini</p> <p>*calculator, internet</p> <p>*activitate pe grupe</p> <p>http://refpedi.hu/lapozo/Keresztyen_feleke_zetek_vilaga_2016/ (30 minute)</p> <p>*Expunerea, lectura, explicația, conversația, meditația religioasă, argumentarea, dezbateră, conversația</p> <p>*citate din Sfânta Scriptură</p> <p>*Activitate frontală și individuală. (10 minute)</p>	* Observare sistematică

Conținuturi (detalieri)	Competențe specifice	Activități de învățare (eventual forme de organizare a clasei)	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Cultul reformat, cultele neoprotestante și alte confesiuni	2.1,2.2, 5.1	<p>*Argumentarea semnificației reformatorilor pe baza Sfântei Scripturi</p> <p>* Compararea și sintetizarea caracteristicilor geografice, sociale și culturale ale lumii creștine în diferite etape din istoria creștinismului</p> <p>* Prezentarea elementelor definiției ale confesiunilor creștine din țara noastră</p> <p>*Elaborarea unor texte (referate, eseuri scurte, articole, etc.) folosind termeni specifici religiei</p>	<p>*Texte, fragmente, hărți din Istoria Bisericii - Reforma Bisericii (10 minute)</p> <p>*Metoda comparației</p> <p>*Explicația</p> <p>*Observația dirijată(10 minute)</p> <p>* Metoda descoperirii dirijate</p> <p>* statistici despre confesiuni în România, în Europa, în lume, lectura, dezbateră; -munca în echipe.(10 minute)</p> <p>*Despre Ecumenie (pag 65)</p> <p>http://refpedi.hu/lapozo/A_REFORMATU S EGYHAZISMERET ALAPJAI 165x235mm BELIV megnezesre/</p> <p>(20 minute)</p>	<p>*aprecieri verbale, observare curentă</p> <p>*verificarea orală frontală</p>
Cultul reformat și religiile lumii (2 ore)	2.2, 3.1, 5.2	<p>* Prezentarea elementelor definiției ale religiilor lumii</p> <p>*Valorificarea eficientă a cunoștințelor de istorie a religiilor pentru abordarea unei atitudini responsabile, de acceptare a semenilor care împărtășesc alte religii și convingeri morale</p> <p>* Identificarea diferențelor dintre spiritualitatea creștină și alte religii, concepții și practici religioase existente în lumea contemporană</p>	<p>*descrierea, explicația, observarea dirijată, conversația;</p> <p>http://refpedi.hu/lapozo/Vilagvallasok-pdf/ (50 minute)</p> <p>* Texte din Sfânta Scriptură, pildele învățăturile lui Iisus</p> <p>*discuții despre modul de aplicare a normelor de comportament religios moral și rolul tinerilor în promovarea valorilor creștine (25 minute)</p> <p>*Texte suport, Imagini</p> <p>*calculator, internet, metoda mosaic</p> <p>*activitate pe grupe (25 minute)</p>	<p>* Observare sistematică</p>

Conținuturi (detalieri)	Competențe specifice	Activități de învățare (eventual forme de organizare a clasei)	Resurse (eventual forme de organizare a clasei)	Evaluare
Punte pentru creștinism: Paștele – învierea Domnului	1.1, 2.1, 5.1	<p>*exerciții de dezbateri asupra importanței răstignirii și învierii Mântuitorului;</p> <p>*identificarea momentelor săptămânii patimilor;</p> <p>*vizualizarea unor imagini legate de Patimi sau a filmului „Patimile lui Hristos”, Învierea lui Iisus</p> <p>*Identificarea consecințelor principalelor evenimente din istoria marilor religii asupra culturii și civilizației diferitelor popoare</p> <p>*Compararea obiceiurilor Paștelui la diferite culte învățate</p>	<p>*imagini, planșe, prezentări Power-point, filme despre înviere, Sfânta Scriptură (20 minute)</p> <p>*dialog pe tema: importanța Învierii (5 minute)</p> <p>* metoda comparației</p> <p>* Texte suport, imagini, http://refpedi.hu/lapozo/Vilagvallasok-pdf/ (25 minute)</p>	*evaluare orală, observare sistematică
Evaluarea unității de învățare <i>”Vegheați și rugați-vă ca să nu cădeți în ispită.” Matei 26: 41a”-mesajul lui Iisus</i>	1.1,3.2, 4.1, 5.1, 5.2	<p>*realizarea unui colaj/ pliant/afiș sau ppt, care să exprime semnificația diferitelor religii, culte</p> <p>* Analiza comparativă a marilor religii ale lumii, pornind de la un set de criterii (caracteristici definitorii, arie de răspândire, doctrină , adepți, importanță în istoria omenirii, etc.)</p>	<p>*materiale necesare: foi, creioane colorate, imagini, fotografii, desene, internet</p> <p>*activitate pe grupe</p> <p>* un set de criterii (caracteristici definitorii, arie de răspândire, doctrină , adepți, importanță în istoria omenirii, sărbători) (50 minute)</p>	*Evaluare sumativă realizată prin: Interevaluare

Bere Zsuzsanna-Erzsébet

V. ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE UTILE ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR SPECIFICE

O activitate de învățare reprezintă **cadrul de formare, exersare, dezvoltare a unei competențe specifice**, mai exact o modalitate de organizare a activității didactice în acest scop. În același timp, activitatea de învățare este cadrul care prezintă modalități concrete de implicare a elevului într-un ansamblu de sarcini de lucru, cu relevanță directă pentru dezvoltarea unei competențe specifice.

În modelul de proiectare utilizat pentru elaborarea programelor școlare de învățământ primar și gimnazial, **activitățile de învățare însoțesc competențele specifice**, având statut de exemple posibile. Pentru fiecare competență specifică, programele școlare oferă cel puțin trei exemple de activități de învățare, prezentate mai degrabă în termeni generici.

Dacă profesorul alege un exemplu din programă, va realiza adecvarea activității de învățare la conținutul pentru care va fi utilizată. În acest demers de adecvare, proiectarea unei activități de învățare pornește de la **întrebări** precum:

- Pentru ce competențe cheie aleg activitatea de învățare? Cum corelez competențele cheie cu competențele specifice din programa școlară?
- Cum proiectez sarcinile de învățare în vederea dezvoltării competențelor vizate?
- Ce modalități de organizare a învățării voi alege, în relație cu conținuturile vizate și cu resursele de care dispun?
- Cum voi asigura implicarea activă a elevilor în sarcinile propuse?
- Cum voi asigura adaptarea la nevoile de cunoaștere și la interesele elevilor mei?
- Cum voi valorifica experiențele personale ale elevilor, cu relevanță pentru competențele vizate?
- Cum voi putea integra noile tehnologii în activitatea propusă?

Aspectele anterior menționate oferă elemente concrete pentru proiectarea acestor cadre de învățare, detaliind componenta „Activități de învățare” din cadrul unui proiect al unității de învățare, intrat deja în practica didactică la nivelul liceului. Astfel, chiar dacă actualele programe școlare pentru clasa a XI-a nu includ activități de învățare asociate competențelor (așa cum sunt prevăzute în programele școlare pentru învățământul primar și gimnazial), profesorii de liceu au experiența integrării lor în demersul didactic, prin intermediul documentelor de proiectare a unităților de învățare pe care le utilizează.

În vederea identificării și proiectării activităților de învățare, recomandăm:

- valorificarea sugestiilor metodologice din programele școlare de clasa a XI-a;
- utilizarea exemplelor oferite de alte lucrări de referință care abordează modul în care pot fi proiectate activități de învățare și instrumente de evaluare utile în dezvoltarea competențelor specifice, precum: *Reperle metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022*¹² (care au sprijinit continuitatea cu procesul educațional desfășurat în gimnaziu), *Reperle metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a X-a în anul școlar 2022-2023*¹³ și *Reperle metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar din anul 2019-2020*¹⁴ (care cuprind exemple elaborate pentru toate clasele și toate disciplinele de studiu și își mențin valabilitatea și în anul școlar 2023-2024).

¹² https://www.edu.ro/repere_metodologice_aplicare_curriculum_clasa_IX_an_scolar_2021_2022

¹³ https://rocnee.eu/images/rocnee/fisiere/curriculum/repere%20metodologice%202022-23/REPERE_METODOLOGICE_RELIGIE_CULT_REFORMAT_EVANGH_2022_2023.pdf

¹⁴ <https://www.ise.ro/repere-metodologice>

V.1. EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE INOVATIVE (PENTRU ACTIVITATEA FAȚĂ-ÎN-FAȚĂ ȘI PENTRU ONLINE)

EXEMPLUL 1.

I. Általános tudnivalók (Date generale)	
A tanulási tevékenység címe (Titlul activității)	A keresztyénség menedéke- a húsvét, Jézus szenvedése, feltámadása
Tantárgy (Disciplina)	Református vallás
Osztály (Clasa)	XI. osztály
A tanulás tartalma (Conținut)	A húsvéti ünnepkör - imaösvény
Szerző (Autor)	Zalányi Erzsébet
II. A tanulási tevékenység bemutatása (Prezentarea activității de învățare)	
Fejlesztendő specifikus kompetencia (Competența specifică vizată)	2.1. Utilizarea adecvată a termenilor specifici religiei în argumentarea învățaturii de credință 2.2. Analiza semnificațiilor actuale ale unor termeni specifice religiei, în diferite contexte de comunicare (limbaj specializat, limbaj colocvial, etc.)
A tanulási tevékenység feltételei (Condiții necesare desfășurării activității)	A tevékenység az osztályteremben zajlik, vagy olyan térben, amely a liturgikus elemeknek teret tud nyújtani. Ha lehetőség van a tevékenységre a templom is alkalmas helyszín az aktivitás üzenetének elmélyítésére. Ekkor azonban érdemes az alkotásokat és elmélkedéseket kinyomtatva rendelkezésre bocsátani.
A tanulási kontextus (Contextul de învățare)	Egyéni és/vagy csoportos imaösvény-stációk mentén közös tevékenységek Kooperatív tevékenységek Online tevékenység
Időkeret (Timpul alocat)	30 perc
A tanulási tevékenység mozzanatainak	Frontális tevékenység: Körben ülve találkozás a lehetőséggel: előző óráink egyikén elhangzott a katolikus keresztyén testvéreink keresztút járása,

leírása (Descrierea specifică a activității de învățare)	<p>mint fontos nagyheti szokás. Sok művész tekinti pályája kihívásának a stációk értelmezését. Figyeljük meg, hogyan tudnánk a keresztútjárás elemeit református hitünknek megfelelően hasznosítani! Igyekszünk a stációk elemeiből a bibliai forrásokban található alkotásokat felhasználni.</p> <p>Kooperatív csoportmunka: A jegyzetlapok színe alapján csoportalkotás. Minden csoportban egy-egy szín csak egyszer szerepel. Négyes csoportokat formálunk. Induljunk csapatban, majd egy adott ponton a csapatok arra lesznek felszólítva, hogy egyéni elmélkedéssel folytassák.</p> <p>Online tevékenység: Együttműködésen alapuló online munka: jamboard.</p>
Felhasznált források Resurse utilizate (unde se poate, oferiți și link-uri)	<p>PPT.: https://docs.google.com/presentation/d/1Yx3I7dHxeoMc1CRSDFej4NjbqntLQzsF/edit?usp=sharing&oid=115589794530186051937&rtpof=true&sd=true</p> <p>Jamboard: https://jamboard.google.com/d/12gCHUISNPqVSSzQb3fXiU9zhtqy-8Y7qLNV-8DDV7E0/edit?usp=sharing</p>
III. Megjegyzések (Comentarii)	
A tanulási tevékenység megvalósításáh oz szükséges egyéb feltételek (Alte aspecte utile de împărtășit cu privire la realizarea activității de învățare)	<p>Kivetítés lehetősége vagy telefonon a jamboard követésének lehetősége. Ha ezt a lehetőséget nem lehet megvalósítani a PPT kockákat kinyomtatva galéria formájában érdemes az egyes imaösvény elemeket.</p> <p>Képek forrása: https://medit.lutheran.hu/files/kezek_keresztutja.pdf alkotó: Miletics Katalin Janka</p> <p>Zene: https://youtu.be/mIq4Q_Yx0M0</p>

Egy imaösvényen indulunk el gondolatban. Azt kapjuk, amit kinyújtott kezünkkel elvehetünk.
Amit az a kéz ad, amelyet megismerni nagy titok.
Kérjétek az áldást, hogy adassék, és vegyétek az áldást.
Nagy titok ez.

Képek forrása: https://medit.lutheran.hu/files/kezek_keresztutja.pdf Miletics Katalin Janka

„Összehívták tehát a főpapok és a farizeusok a nagytanácsot, és így szóltak: Mit tegyünk?

Ez az ember ugyanis sok jelt tesz. Ha egyszerűen csak hagyjuk őt, mindenki hisz majd benne, aztán jönnek a rómaiak, és elveszik tőlünk a helyet is, a népet is. Egyikük pedig, Kajafás, aki főpap volt abban az esztendőben, ezt mondta nekik:

Ti nem értetek semmit. Azt sem veszitek fontolóra: jobb nektek, hogy egyetlen ember haljon meg a népért, semhogy az egész nép elvesszen.

Mindezt pedig nem magától mondta, hanem mivel főpap volt abban az esztendőben, megjövendölte, hogy Jézus meg fog halni a népért; és nem is csak a népért, hanem azért is, hogy Isten szétszóródott gyermekeit egybegyűjtse.”

Beszélgétek meg: Mit idéz elő bennetek a más jósága? Szépsége? Cselekedeteinek áldásos volta?

Irígységet Csodálatot Isteniránti hálát

Jézus felvette a keresztet! Miért? Mi volt a célja? Vállára vette a saját keresztjét, a mások által neki ítélt keresztet. El fogadta azt a keresztet.

Beszélgétek meg és írjátok le: Jézus belső monológja ebben a pillanatban. Mit mondhat a keresztnek?

Kezek a porban...amelyekkel simogatott, áldást osztott és értünk imádkozott.

Egy ember a porban...

Az Isten a porban... aki felemelkedett és továbbment, mert tudta...

Beszéljétek meg:

Mit tudhatott Jézus? Ha felidézitek az utolsó vacsora emlékét, sokmindenre rávilágít!

Jézust átöltöztetik, ő alázatosan elfogadja e helyzetet.
A durva sebhelyek, az ütések és esések nyomai feltáruulnak.
Áll a tömeg előtt, gúnyolódásaikat hallgatva. Nem szégyenkezik a csúfolódok előtt.

Figyeljétek meg az alkotást, beszéljétek meg:

Ha egy szóban, és lehetőleg cselekvést jelölő szóban adnátok címet, mi lenne az alkotás címe.

**„Atyám, bocsáss meg nekik,
mert nem tudják,
mit cselekszenek!”
(Lk 23,34)**

Mi lehet annak a szívében, aki nem haraggal, nem bosszút lihegve tűri az igazságtalan ítélet végrehajtását? Jézus könyörög azokért, akik őt odaszegezték, a ruháján osztozkodtak, szavaikkal gúnyolták és sértegették őt.

**Beszélgétek meg: Milyen kezek láthatóak a képen, mindenik mellé találjatok egy jelzőt!
Gondolkodjatok el, mire volt szükség, hogy a fájdalom azt a mondatot szülje, ami elhangzik?**

**„Bizony mondom neked,
ma velem leszel a
paradicsomban.”
(Lk 23,43)**

Egyéni elmélkedés

Örök életünk, üdvösségünk egyedül Isten kegyelméből lehet.

A Jézus jobb oldalán keresztre feszített bűnöző semmit sem tett érte.

Mégis, amikor alázattal Jézushoz fordult, ezt a választ kapta tőle:

„Még ma velem leszel a paradicsomban.”

Egy tehetetlen ember a mennyországot ígéri egy gonosztevőnek. Érdekes páros.

Jézus ígérete mégis erős és hiteles.

Gondkoddj el, mit tesz a te életedben a mennyország ígéretének ereje?

**„Én Istenem, én Istenem, miért hagytál
el engem?”
(Mk 15,34)**

Egyéni elmélkedés

Milyen szenvedések közepette teszi fel az ember ezt a kérdést?

Bűneink miatt az Úrnak valamennyiünket lett volna oka elhagyni, egyedül Fiát, a bűntelen Jézust nem.

Ő viszont irántunk való forró szeretetéből úgy döntött, hogy egyedül Fiát, a bűntelen Jézust hagyja el a mi bűneink büntetéseként, hogy minket soha ne kelljen elhagynia.

Parafrazáld a mondatot, úgy, ahogy te mondanád ezt az Úrnak!

ELVÉGEZTETETT

Egyéni elmélkedés

Jézus Krisztus azt mondja: „Elvégeztetett.”

Bűnbocsánatod, örök életed, üdvösséged készen van. Nem tudod megszolgálni, nem tudod megfizetni, nem tudod kiérdemelni. Nem is kell, mert Jézus mindent megtett helyetted.

Nézz rá újra azokra a bűnökre, melyek leterhelnek!

Jézus halálával ezekért is eleget tett. Elvégeztetett – bűnöd meg van bocsátva.

„Atyám, a te kezébe
teszem le az én lelkemet!”
(Lk 23,46)

Utolsó szavainknál igazán azt mondja a szánk, amivel szívünk és életünk tele volt. Jézus utolsó szavai, melyek szenvedése és megaláztatása ellenére csordultig voltak mindenki iránti szeretettel és alázattal.

Ezeket senki más nem lehetett képes kimondani, egyedül Isten Fia.

Jézus Krisztus nemcsak meghalt, hanem fel is támadt. Az a lélek, amely Isten kezében lett elhelyezve, ma is él!

Hallgassátok meg az éneket és próbáljátok megfogalmazni a mai nap üzenetét egy imában!

https://youtu.be/mlq4Q_Yx0M0

Olvasd el:

A harmadik napon látta Isten a halál sötétjét, és azt mondta:
Legyen világosság! És lett világosság.

Látta Isten, hogy a világosság jó. Akkor arany szín ragyogott a
feketén.

És megmozdultak a porba tért kezek.

És megváltottá lettek az ítélezők,

a másokat gúzsba kötők,

a keresztet hordozók,

a földre roskadók,

a tehetetlenek,

a kényszerítettek,

az enyhülést adók,

a porban mászóak,

a sírók,

a mohók,

a pusztítók mind.

És eltöröltettek vétkeik. És látta Isten, hogy ez igen jó.

1MÓZ 1,31” Percze Sándor

FELTÁMADOTT!

EXEMPLUL 2.

IV. Általános tudnivalók (Date generale)	
A tanulási tevékenység címe (Titlul activității)	„Virrasszatok, és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek...” Máté 26, 41/a
Tantárgy (Disciplina)	Református vallás
Osztály (Clasa)	XI. osztály
A tanulás tartalma (Conținut)	A református vallás és a világvallások
Szerző (Autor)	Bere Zsuzsanna - Erzsébet
V. A tanulási tevékenység bemutatása (Prezentarea activității de învățare)	
Fejlesztendő specifikus kompetencia (Competența specifică vizată)	5.2 * Identificarea diferențelor dintre spiritualitatea creștină și alte religii, concepții și practici religioase existente în lumea contemporană *realizarea unui colaj/ pliant/afiș sau ppt, care să exprime semnificația diferitelor religii, culte * Analiza comparativă a marilor religii ale lumii, pornind de la un set de criterii (caracteristici definitorii, arie de răspândire, doctrină , adepți, importanță în istoria omenirii, sărbători)
A tanulási tevékenység feltételei (Condiții necesare desfășurării activității)	Jelenléti oktatás/Frontális tevékenység A tevékenységet az osztályteremben tartjuk. Fontos a nyugodt, csendes, kellemes légkör.
A tanulási kontextus (Contextul de învățare)	Frontális tevékenységek – kérdve-kifejtő, rávezető beszélgetés, megbeszélés Kooperatív tevékenységek: mozaik módszer alkalmazása-csoportmunka A tevékenység egy témazáró, összegző, rendszerező óra.
Időkeret (Timpul alocat)	50 perc
A tanulási tevékenység mozzanatainak	A mozaik módszer segítségével az ismerettel együtt, az együttműködési készségeket és a kommunikációt is fejlesztjük. Lépései:

<p>leírása (Descrierea specifică a activităţii de învăţare)</p>	<p>Csoportok közti mozaik - Csoporton belüli mozaik</p> <p>Minden csoport más témát kap - a tanítás a csoportok között történik, nem csak csoportokon belül.</p> <p>A tanítás folyamata: három megy (különböző csoportokhoz), egy marad aki marad, a "vendégeknek" (három másik csoport tagjainak) magyaráz a 3 vándorló tag elmondja mit tanult a többi csoporttól</p> <p>Olyan téma feldolgozásra alkalmas, ahol a 4 rész adja az egészet.</p> <p>A tevékenység következő lépéseként a csoportok kialakítására kerül sor. Az osztály diákjait négy csoportra osztjuk, a csoportok létszáma az osztály létszámától függően történik. Következik a csapatok témáinak kiosztása a hozzá tartozó képekkel, szöveggel.</p> <p>A csoport - Judaizmus B csoport - Iszlám C csoport - Hinduizmus D csoport - Buddhizmus</p> <p>Mielőtt a csapatok hozzáfognának a rendelkezésre álló anyag rendszerezéséhez, átismételjük református hitünk alapjait, majd kezdődhet a plakátok elkészítése. Attól függően, hányan vannak egy - egy csapatban, el kezdődik a ,vándorlás' egy másik csapathoz, úgy, hogy csak egy diák marad az adott helyen, aki majd bemutatja az adott csapat munkáját, a többi megy. A vándorlók amikor visszakerülnek saját plakátjukhoz (csapatjukhoz), a helyükön maradt diákok a tanár irányításával bemutatják azt az osztályközösségnek és így megtörténik az összegzés.</p> <p>Fontos a megfelelő, odafigyelésre, elmélyedésre alkalmas atmoszféra kialakítása.</p>
<p>Felhasznált források Resurse utilizate (unde se poate, oferiţi şi link-uri)</p>	<p>refpedi.hu/lapozo/Keresztyen_felekezetek_vilaga_2016/ http://refpedi.hu/lapozo/Vilagvallasok-pdf/ http://refpedi.hu/hatteranyagok/II.%20Zsidok%20vallas_20170817.pptx http://refpedi.hu/hatteranyagok/V.%20Buddhizmus_20170817.pptx I. Református hitünk alapjai_20170817.pptx (live.com) http://refpedi.hu/hatteranyagok/III.%20Iszlam_20170817.pptx IV. Hinduizmus_20170817.pptx</p>
<p>VI. Megjegyzések (Comentarii)</p>	
<p>A tanulási tevékenység megvalósításához szükséges egyéb feltételek (Alte aspecte utile de împărtăşit cu privire la realizarea activităţii de învăţare)</p>	<p>A plakátok elkészítéséhez szükséges adatok, eszközök:</p> <p>Világvallások</p> <p>Azok a vallások, melyek a legtöbb hívőt számolják Földünkön.</p> <p>Minden kontinensen elterjedtek többé-kevésbé</p> <p>Egyetemes küldetéstudattal rendelkeznek</p> <p>Az 5 legnagyobb, a hívek 90%-át tömörítik</p> <p>Keresztyénség Iszlám (muszlim , mohamedán hit) Zsidó vallás (judaizmus) Buddhizmus Hinduizmus</p>

A legnagyobb vallások, arányuk

kereszténység 33%

iszlám 21%

hinduizmus 13%

buddhizmus 6%

judaizmus 0,2%

Kereszténység

Legtöbb hívő: 2 milliárd fő - **Ismétlés**

Sok ágra szakadt

Mi a protestáns egyházakhoz tartozunk: **református**, evangélikus, unitárius, baptista

Kereszténység fő hittétele

Eredendő bűn (Ádám és Éva) miatt halandók lettünk

Megváltás (Jézus kereszthalálával megváltja az emberiséget bűneitől és a haláltól)

Szeretet parancsa (Szeresd felebarátodat!)

Üdvözülés, feltámadás és örök élet a hívőknek haláluk után

Szentháromság-tan (Atya, Fiú, Szentlélek: az isteni természet három megnyilvánulási formája)

Csoportok:

Zsidó vallás (izraelita, judaizmus) - A. csoport

Szent könyv: Tóra (Mózes 5 könyve) [Talmud= a Tóra értelmezése]

Szent hely: Jeruzsálem

A zsidó vallás fő jellemzői

A Jordán folyó és a Holt- tenger vonalától a Földközi- tengerig húzódó hegyes vidék Palesztina

Korábbi lakói Kánaánnak nevezték (az ígért földje)

A Kr. e. XIII. században itt lépett szövetségre a 12 zsidó (héber) törzs

A sémi eredetű zsidó népesség egy keletről már korábban betelepült és egy Egyiptom felől ekkor érkező csoport egybeolvadásával jött létre

Tér: a zsidó vallás az ókori Palesztina/ Kánaán területén alakult ki, központja Jeruzsálem

Idő: Kr. e. X. század: zsidó állam fénykora

Kr. e. VI. század: babiloni fogság

Fogalmak

Filiszteusok: Az indoeurópai filiszteusok a tengeri népek egyik, akik a zsidókkal közel egy időben foglalták el a tengerparti részeket, és nevükből származik a Palesztina elnevezés.

zsidók: Hébernek vagy izraeliták; ókori közel-keleti nép, valamint a magukat ettől a néptől származtató, illetve a zsidó vallást követő, kulturálisan és nyelviileg heterogén összetételű emberek közössége a világ minden részén.

egyistenhit (monoteizmus): Az egy, élő és személyes Istenbe vetett hit, illetve a róla szóló tanítás. Ellentéte a politeizmus. A Föld lakosságának mintegy fele tartozik a három nagy monoteista vallás valamely felekezetéhez: zsidó vallás, kereszténység, iszlám.

zanza videó: <https://zanza.tv/irodalom/biblia/biblia>

Iszlám (muszlimok, mohamedánok) - B. csoport

Kru.: VII.században alakul ki, egyszerű, könnyen érthető vallási rendszer

Az iszlám a zsidó és keresztény valláson alapul. Mohamed „kijavította” az ősvallások hibáit. Tisztelettel adózik az Úr Jézusnak és Szűz Máriának.

Viszont tagadja a Szentháromság-tant, Jézus istenségét.

Nomád népek természeti vallásaiból is átvett elemeket (pl.Kába-kő tisztelete)

Szent könyv: Korán

Próféta: Mohamed isten kinyilatkoztatását közvetíti

Szent helyek: Mekka (Kába-kő), Medina, Jeruzsálem

Központi tanítás az egyetlen isten központi szerepe és a végítélet

Öt tartópillére:

Az iszlám hitvallás elmondása:”Tanúsítom: Nincs Isten Allahon kívül. Mohamed Allah küldötte”.

Naponta ötször rituális imádság rituális mosdással

Egy hónapos böjt, a ramadán megtartása

Szegényeknek adakozás

Zarándoklat Mekkába

A társadalmi élet főbb követelményei: engedelmesség az előljárók felé és a dzsihád a hitetlenekkel szemben

Nem teljesen egységes, több ágra szakadt:

Szunniták

siíták,

szúfik stb.

Hinduizmus (brahmanizmus) - C. csoport

Nagyon toleráns (elfogadó), nem térítő vallás (de egyénileg nem lehet felvenni a vallást, abba bele kell születni), nincs alapító

Többisten hívő (politeista)

A mindenséget irányító legfőbb hatalomról több elképzelés:

Mindent átfogó világtörvény

Örökkévaló isten (Visnu, Síva)

Személytelen isteni erő

„Örök törvény” (a vallás alapjául szolgáló rendszer) –áthatja a világmindenséget

minden hívő számára kötelező hitelvek:

Varna-rendszer (kasztrendszer) ezekbe beleszületnek

Karma-tan

Reinkarnáció (újjászületés)

Sok vallási csoport tartozik ehhez a fogalomhoz 2 nagyobb csoportjuk:

Visnu isten követői

Siva isten követői

Lélekvándorlás a kasztok között, végső cél: a világlélekkel való azonosulás
Szent szövegek: Védák
Szent hely: Váránaszi
A Dharma-fa (egyetemes törvény, mely áthatja a világmindenséget, szellemi alapelv)

Buddhizmus - D. csoport

Alapítója: Gautama Sziddharta =Buddha (Megvilágosodott),
Kre.:VI.században

Feladta rangját (herceg), visszavonult, egy fügefafa alatt megvilágosodott
Missziós vallás (Indiából kiszorult)

Nincs szent könyv, de vannak tanítások:

4 nemes igazság,
Függő keletkezés,
Nemes nyolcstréű ösvény,
Állandó Én nemléte

Karma-tan (következmény-okság)

Kasztrendszer tagadása, minden ember egyforma

A lélekvándorlásból ki lehet szállni, ha elérjük a nirvánát (megváltást), azaz lemondunk vágyainkról

Sajátos, kettős életfelfogás:

Minden élőlényt szeretnek, tisztelnek
elfogadják sorsukat, belenyugszanak a történésekbe

Mindenki felelős saját sorsáért

Más kultuszokból is befogadott elemeket, sokistenhitté alakult -Több áramlata van:kisút, nagy út, gyémánt út (a régi elvekhez való alkalmazkodás alapján)

Egyházi szervezete van, élükön a lámák

21 Buddha tanítványaival

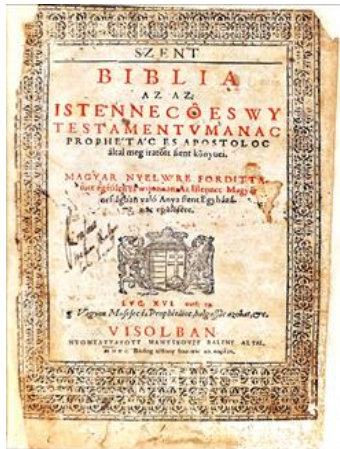
Az „élet kereke” a hat birodalommal

Függelék - Képek

Református hitünk alapjai

Vizsolyi Biblia

Sákramentumok

Szimbólumok

Zsidó vallás (izraelita, judaizmus) - A. csoport

Salamon temploma

Tóratekercs, tóra-mutató, kipa

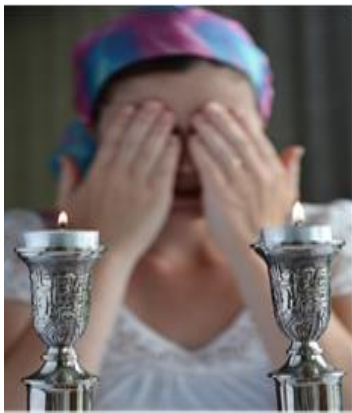
Zsinagóga

Siratófal

Sabbath

Szukkót

Páska – peszah

Sávout

Islám (muszlimok, mohamedánok) - B. csoport

Muzulmán mecset

Az öt pillér

Hamsa - iszlám tenyérszimbólum

Napi ötszöri ima

Mekkai Kába szentély

Basmalah - Allah a könyörületes, és az irgalmas

Hinduizmus (brahmanizmus) - C. Csoport

Jelképek

Hindu férfi lótuszülésben imádkozik a szentély előtt

Kasztrendszer

Brahma

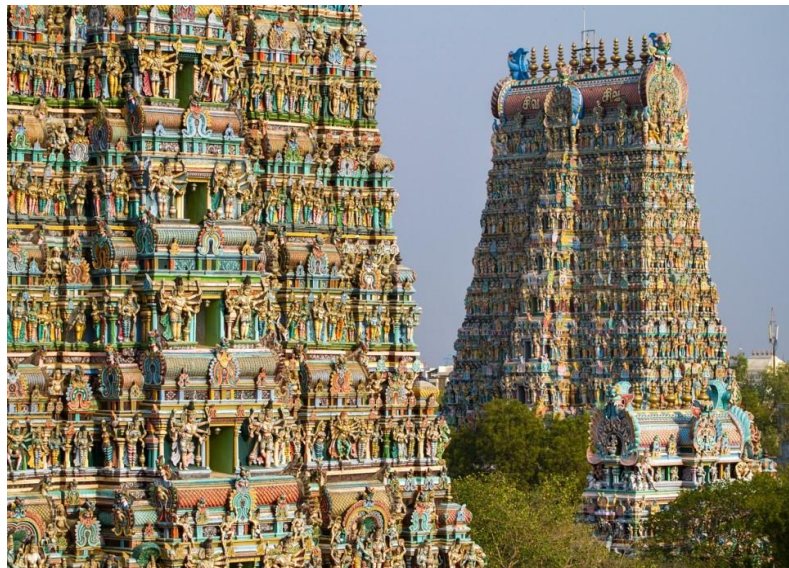
Síva

Visnu

Madurai templomváros

Om, a legtökéletesebb hang jele

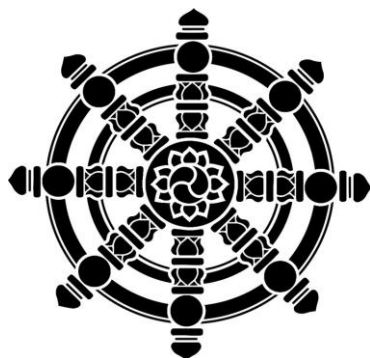

Buddhizmus - D. csoport

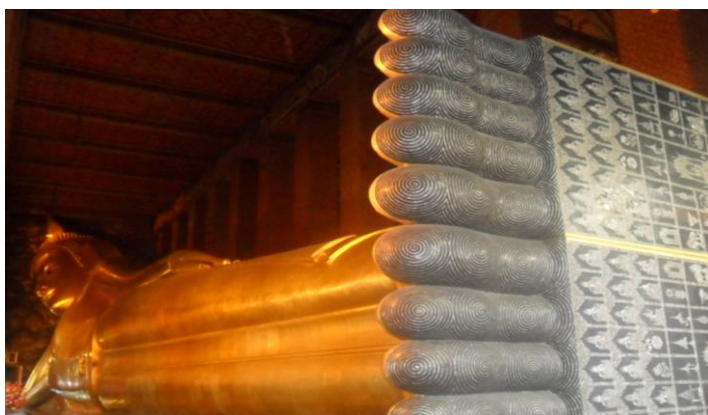
Buddhista szentély

Dharma kerék

Fekvő Buddha szobor

Békesztúpa

Buddhista szimbólumok

Fiatall buddhista szerzetes lótosz ülésben

Buddha szobrok lótosz ülésben

Füstölő felajánlása Buddha szobra előtt

EXEMPLUL 3.

I. Általános tudnivalók (Date generale)	
A tanulási tevékenység címe (Titlul activității)	A református és más vallások
Tantárgy (Disciplina)	Református vallás
Osztály (Clasa)	XI. osztály
A tanulás tartalma (Conținut)	A református és más protestáns felekezetek: evangélikus, unitárius, baptista
Szerző (Autor)	Kánya Edit
II. A tanulási tevékenység bemutatása (Prezentarea activității de învățare)	
Fejlesztendő specifikus kompetencia (Competența specifică vizată)	1. Definirea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri 1.1 Analizarea raportului dintre creștinism și religiile lumii
A tanulási tevékenység feltételei (Condiții necesare desfășurării activității)	A tevékenységet az osztályteremben tartjuk. Fontos a nyugodt, csendes, kellemes légkör.
A tanulási kontextus (Contextul de învățare)	Frontális tevékenységek – kérdve-kifejtő, rávezető beszélgetés, megbeszélés Kooperatív tevékenységek: kockamódszer alkalmazása-csoportmunka
Időkeret (Timpul alocat)	25 perc
A tanulási tevékenység mozzanatainak leírása (Descrierea specifică a activității de	A kockamódszer segítségével az adott témát több szempontból vizsgálhatjuk meg, így annak komplexebb feldolgozására nyílik lehetőség. Lépései: A kocka oldalaira egy-egy felhívó szót írunk, amelyek a tanulócsoporthoz feladatait határozzák meg az adott témához kapcsolódóan: 1. „Magyarázd!”, 2. „Mutasd be!”, 3. „Ismerd fel!”, 4. „Hasonlítsd!”, 5. „Gondolkozz el!” 6. „Érvelj!”

învăţare)	<p>A tevékenység következő lépéseként a csoportok kialakítására kerül sor. Az osztály diákjait 6 csoportra osztjuk, a csoportok létszáma lehetőség szerint 5-6 diák lehet.</p> <p>Mindegyik csoport a véletlenszerűen neki jutó szempont szerint fog foglalkozni a témával, megválaszolják a kérdéseket, megfogalmazzák véleményüket, elvégzik a feladatokat, majd a tanár irányításával bemutatják azt az osztályközösségnek és így megtörténik az összegzés.</p> <p>Fontos a megfelelő, tanulmányozásra, elmélyedésre alkalmas atmoszféra kialakítása.</p>
Felhasznált források Resurse utilizate (unde se poate, oferiţi şi link-uri)	<p>refpedi.hu/lapozo/Keresztyen_felekezetek_vilaga_2016/Evangelikus_egyhaz_20170817.pptx (live.com)</p> <p>V. Unitarius_egyhaz_20170817.pptx (live.com)</p> <p>VI. Baptista_egyhaz_20170817.pptx (live.com)</p> <p>I. Reformatus hitunk alapjai_20170817.pptx (live.com)</p>
III. Megjegyzések (Comentarii)	
A tanulási tevékenység megvalósításához szükséges egyéb feltételek (Alte aspecte utile de împărtăşit cu privire la realizarea activităţii de învăţare)	<p>Munkalapok</p> <p>1. Magyarázd! Magyarázd meg a következő fogalmakat! PROTESTÁNS SOLA FIDE SOLA GRATIA SOLA SCRIPTURA SOLUS CHRISTUS ANTITRINITÁRIUS UNITÁRIUS REFORMÁTUS BAPTIZMUS DIAKÓNUS</p> <p>2. Mutasd be! A tanultak alapján mit tudsz az alábbi személyekről? Kálvin János Luther Márton Dávid Ferenc</p> <p>3. Ismerd fel! (lásd Függelék 3-képek) Ismerd fel, mit ábrázolnak a képek! (Fűzz hozzá magyarázatokat!)</p> <p>4. Hasonlítsd! (Lásd Függelék 4-munkalap) Keresd a hasonlóságokat és különbségeket!</p> <p>5. Gondolkozz! -Mi az, ami elválaszt a tanban? -Mi az, ami elválaszt a gyakorlatban? -Mi az, ami összeköt a tanban? -Mi az, ami összeköt gyakorlatban? -Milyen közös társadalmi céljaink lehetnek? -Miként lehetne megvalósítani véleményetek szerint az egyházak egységét?</p>

6.Érvelj!

Érvelj a következő kijelentések, bibliai versek érvényessége mellett a témához kapcsolódóan!

Az évszázadok során egyre több vallási felekezet született.Ezek közül azokat, akik a Bibliát elfogadják, és Jézus Krisztust Megváltónak vallják, testvéreinknek tekintjük a hitben, annak ellenére, hogy bizonyos tanításokban, a hit megélésben néhány esetben különbözőek vagyunk.

„Mert más alapot senki sem vethet

a meglévőn kívül, aki Jézus Krisztus.” 1 Kor 3,11

„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővessző” 1 Jn 15, 5

Függelék

1. Magyarázd meg a következő fogalmakat! - válaszok

PROTESTÁNS – tiltakozik szóból ered.A reformáció révén létrejött keresztyén felekezeteknek összessége.

SOLA FIDE – egyedül hitből. Csakis a hit által válik az ember igazzá Isten szemében. A jócselekedet pusztán következménye a hitnek, nem feltétele.

SOLA GRATIA – egyedül kegyelemből. Isten kegyelméből üdvözülhet az ember, semmiféle jócselekedet nem elégséges hozzá.

SOLA SCRIPTURA – egyedül a Szentírás. Csakis a Biblia Isten írott szava.

SOLUS CHRISTUS – egyedül Krisztus által. Csakis Krisztus megváltása által üdvözülhet az ember, senki más által.

ANTITRINITÁRIUS – Szervét Mihály nevéhez fűződő irányzat, amely tagadja a szentháromságot. Csak az Atya istenségét ismeri el, tagadja az eredendő bűnt és az eleve elrendelést.

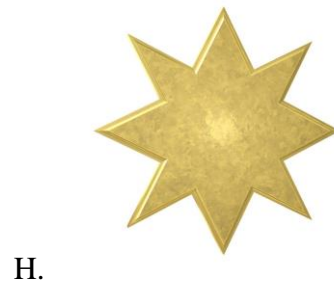
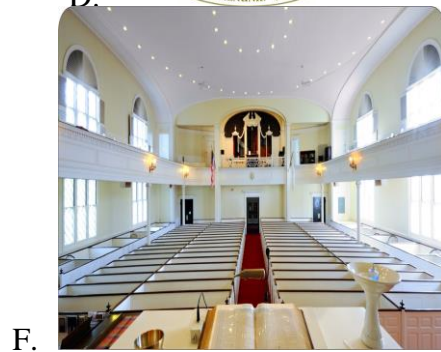
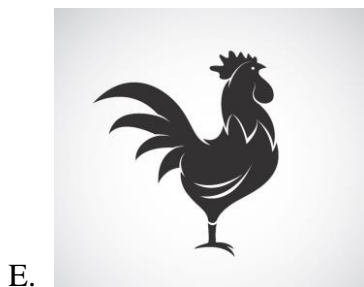
UNITÁRIUS – egy, egyedüli. Egy az Isten.

REFORMÁTUS – Szó szerinti fordítása visszaalakítás. Tartalmi jelentése megújítás, újjászervezés.

BAPTIZMUS – alámerítés, rituális tisztulás. A keresztelés megfelelője, amikor az egész ember víz alá merül

DIAKÓNUS – szolga, segítő. Az evangélikus egyházban néhol a másodlelkész címe. Protestáns egyházakban a nem lelkészi képesítésű, de fő foglalkozású gyülekezeti munkások neve.

3.Képek

4.Munkalap

EVANGÉLIKUS		
	HASONLÓSÁGOK	KÜLÖNBSÉGEK
Szentháromságtan		
Keresztelés tana		
Úrvacsora tana		
Szimbólumok		
Ünnepek\ Köszönési formák		
Templomok/imaházak		

UNITÁRIUS		
	HASONLÓSÁGOK	KÜLÖNBSÉGEK
Szentháromságtan		
Keresztelés tana		
Úrvacsora tana		
Szimbólumok		
Ünnepek\Köszönési formák		
Templomok/imaházak		

BAPTISTA		
	HASONLÓSÁGOK	KÜLÖNBSÉGEK
Szentháromságtan		
Keresztelés tana		
Úrvacsora tana		
Szimbólumok		
Ünnepek\ Köszönési formák		
Templomok/imaházak		

VI. UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR ȘI A RESURSELOR DIGITALE

În acord cu Cadrul european DigCompEdu, a fost aprobat **cadrul de competențe digitale ale profesionistului în educație** (OME nr. 4159/2022)¹⁵, care descrie 22 de competențe digitale organizate în următoarele 6 domenii:

- utilizarea tehnologiilor digitale în comunicarea și interacțiunile profesionale ale cadrelor didactice cu colegi, elevi, alți actori educaționali;
- utilizarea, crearea și partajarea responsabilă a resurselor digitale;
- utilizarea eficientă a tehnologiilor digitale în diferitele etape ale procesului de predare-învățare.
- utilizarea strategiilor digitale pentru îmbunătățirea strategiilor de evaluare;
- valorificarea tehnologiilor digitale pentru implicarea activă a elevilor în învățare;
- facilitarea dobândirii competențelor digitale de către elevi.

Astfel, profesorul are nevoie de competențe pentru a utiliza tehnologiile și resursele digitale atât ca mijloace de comunicare didactică, cât mai ales ca modalități de structurare a proceselor de predare, învățare și evaluare în forme și modalități inovative și flexibile, cu resurse variate, cu implicarea activă, creativă și reflexivă a elevilor în propria învățare – urmărind dezvoltarea competențelor specifice din programele școlare (inclusiv cele corespunzătoare clasei a X-a).

Integrarea optimă, critică și creativă a tehnologiilor și resurselor digitale în procesul educațional permite o mai bună **centrare pe elev și facilitează strategii didactice inovative** (ex. clasa inversată/ *flipped classroom*, învățarea bazată pe proiect), care:

- implică elevul în activități de învățare diversificate;
- facilitează accesul la o varietate de resurse informaționale;
- permit abordarea unor sarcini de învățare care se bazează pe comunicarea între elevi și lucrul pe grupe;
- cresc implicarea și autonomia elevului în propria învățare;
- asigură premise pentru transferul achizițiilor de învățare în noi contexte.

Aplicațiile digitale de învățare contribuie simultan la dezvoltarea tuturor componentelor unei competențe, cu o pondere mai mare asupra acelor care sunt direct vizate de funcționalitățile respectivei aplicații digitale.

Exemple:

- Pentru familiarizarea elevilor cu elementele de conținut și terminologia specifică unei anumite unități de învățare, se pot organiza: activități de documentare individuale sau de grup, utilizând enciclopedii online; teste de cunoștințe aplicate prin instrumente sociale de tip *clickers* (ex. kahoot); jocuri tematice video care oferă elevilor o experiență autentică de interacțiune într-un anumit mediu (ex. o epocă istorică, evidențind obiceiuri, vestimentație, arhitectură specifică etc.).
- Pentru scrierea literară, individuală sau prin colaborare, se pot folosi fișe de lucru, aplicații de

¹⁵ <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/257484>

pagini wiki.

- Pentru analiză literară, dezvoltarea gândirii critice, crearea și gestionarea unor inventare adnotate de resurse digitale, pot fi folosite site-uri de social bookmarking (ex. diigo.com/) sau bloguri (edublogs.org).
- Pentru reprezentare spațială pot fi utilizate simulatoare grafice.
- Pentru coordonare, motricitate fină și viteză de reacție se pot utiliza simulatoare video.
- Pentru cultivarea unei atitudini responsabile în diferite situații de viață, se pot utiliza lumi virtuale în care vor fi create avatare pentru diferite roluri socio-profesionale (ex. cluburi tematice, firme de exercițiu).

Profesorii au la dispoziție o multitudine de **resurse digitale deschise** utile pentru predare-învățare-evaluare, care s-au dezvoltat cu prioritate în perioada școlii la distanță. În acest context, este foarte important ca profesorii să aibă abilități specifice pentru:

- a identifica, a evalua și a selecta resursele digitale potrivite în acord cu competențele vizate nivelul elevilor;
- a crea și a modifica resursele digitale – proprii sau preluate de la alți profesori – prin adaptarea la scopul propus al învățării, la grupul de elevi și la contextul de predare;
- a respecta regulile privind drepturile de autor atunci când folosesc, modifică și partajează resurse și să protejeze conținutul și datele sensibile.

Exemple:

Pentru identificarea, selectarea și adaptarea resurselor digitale de învățare, precum și pentru partajarea resurselor elaborate de profesori, recomandăm.

- <https://digital.educared.ro/>
- <https://digitaledu.ro/>
- <https://www.eduapps.ro/resurse-educationale/>

Nu în ultimul rând, utilizarea tehnologiilor și a resurselor digitale contribuie la:

- facilitarea unor abordări inovative de evaluare;
- monitorizarea constantă a progresului elevilor;
- oferirea de feedback rapid către elevi cu privire la rezultatele evaluării;
- autoevaluarea propriilor strategii de predare și adaptarea acestora la nevoile elevilor.

Exemplu:

Prin utilizarea **portofoliilor digitale de învățare** (personale/de grup), se oferă ocazii pentru auto-reflecție și dezvoltarea metacogniției, iar pentru profesori și părinți se oferă informații utile despre progresul în învățare al elevilor și nevoile specifice de sprijin în învățare.

Dintre ghiduri disponibile online pentru utilizarea portofoliilor online pentru învățare, recomandăm următoarele resurse:

- <https://www.elearning.ro/utilizarea-portofoliului-digital-de-catre-elevi> (în limba română);
- <https://sites.google.com/site/k12portfolioapps/> (în limba engleză);
- [ePortfolios organisation](http://ePortfolios.org) (în limba engleză);
- <https://hbarrett.wordpress.com/how-to/> (în limba engleză).

Profesorii de religie – cultul reformat au la dispoziție o multitudine de resurse digitale deschise, utile pentru predare-învățare-evaluare la clasa a XI-a.

Resurse digitale utile pentru elaborarea conținuturilor din programa școlară:

<http://rpi.reformatus.hu/egyh%C3%A1zt%C3%B6rt%C3%A9neti-alapmodul>

<http://rpi.reformatus.hu/kiég%C3%A9sz%C3%ADt%C5%91-modulok>

<https://proteo.hu/hu/oktatas/tantargyak/bh08>

<https://www.proteo.cj.edu.ro/hu/publikacio/3415>

<https://www.proteo.cj.edu.ro/hu/publikacio/6613>

<http://refpedi.hu/t%C3%A9rk%C3%A9pek-%C3%A9s-illusztr%C3%A1ci%C3%B3k-0>

<http://refpedi.hu/magyar-egyh%C3%A1zt%C3%B6rt%C3%A9net-t%C3%A9rk%C3%A9pek>

<https://reftantar.hu/temacsomagok-11-evfolyam/>

<https://reftantar.hu/mediatar-valaszto/>

<https://reftantar.e-studygroup.com/medialibrary?type2=1&type=9>

https://www.nkp.hu/media?subject_id=8900&type=map

<https://proteo.cj.edu.ro/hu/kulcsszo/3393>

<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-keresztyn-bibliai-lexikon-C97B2/>

<https://abibliamindenkie.hu/>

<http://bibliatanulmanyozas.bibliatarsulat.hu/>

<http://refpedi.hu/digit%C3%A1lis-feladatbank>

http://refpedi.hu/lapozo/Ujszov_beliv_1_112_2017/

<https://www.proteo.cj.edu.ro/hu/tematika/253>

<https://mek.oszk.hu/01800/01885/html/index5.html>

<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/TenyekKonyve-tenyek-konyve-1/1991-A791/a-keresztynseg-B37C/evangelikusok-es-reformatusok-B3E5/a-16-sz-i-reformacio-B3E7/>

<http://tortenelemcikkek.hu/node/174>

Aplicații, instrumente și platforme utile pentru organizarea experiențială a lecției și a activităților de învățare:

<https://classroomscreen.com/>

<https://quizlet.com/login?redir=https%3A%2F%2Fquizlet.com%2Flatest>

<https://www.google.com/slides/about/>

<https://prezi.com/login/>

https://www.canva.com/hu_hu/

<https://kahoot.com/>

<https://quizizz.com/?lng=null>

<https://www.socrative.com/>

<https://redmenta.com/hu>

<https://www.mentimeter.com/>

<https://learningapps.org/>

https://www.mindmeister.com/?r=517770&gclid=Cj0KCQjw3JanBhCPARIsAJpXTx4nFvx1GNFIfenOoetTZ5Ir2_oattFbCambeSI9e4JsyVve-0oU91gaAki0EALw_wcB

<https://trello.com/hu>

<https://padlet.com/>

<https://www.sutori.com/en/>

Zalányi Erzsébet

Anexă

PROGRAMA ȘCOLARĂ PENTRU DISCIPLINA OPȚIONALĂ *Valori cultural-religioase ecumenice din Oradea*¹⁶

Cultul reformat
(*Curriculum la decizia școlii pentru învățământ liceal*)

Prezentarea generală

Programa școlară pentru disciplina opțională *Valori cultural-religioase ecumenice din Oradea* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasa a XI-a, învățământul liceal. Disciplina este prevăzută în aria curriculară Om și societate, având un buget de timp de 1 oră/săptămână, pe durata unui an școlar.

Curriculumul școlar permite, ca la decizia școlii pe lângă disciplinele din trunchiul comun TC să se aleagă și alte discipline, anumite opționale, care pot ajuta la o învățare mai aprofundată și specific școlii sau comunității locale, corespunzător nevoilor elevilor.

Acest opțional își propune să aprofundeze noțiunile de credință lucrătoare prin fapte pe care elevii clasei a XI- a și le-au însușit la ora de Religie, care de multe ori se dovedește a nu fi suficientă una pe săptămână ,elevii învață multe lucruri teoretice despre credință, despre alte confesiuni, acest opțional dorește să pună în practică aceste noțiuni .

Este important ca elevii să afle lucruri elementare despre rânduiala din biserică, despre simbolistica liturgică, despre importanța covârșitoare a Sfintei Liturghii pentru mântuirea noastră. Astfel ei vor înțelege când merg la biserică ce se întâmplă efectiv acolo,nu se vor mai plictisi și vor deveni mai apropiați Bisericii și mai buni creștini.

Un astfel de opțional este util într-o lume secularizată, în care familia nu are timpul necesar sau dispoziția de a merge cu copiii la biserică pentru ai învăța credința străbună. De multe ori copiii devin în familie mici apostoli, transmitând învățătura Bisericii și celor mari.

Tot în cadrul acestui opțional elevii vor cunoaște elemente liturgice aparținând și altor culte în vederea dezvoltării toleranței și prieteniei cu cei de alte confesiuni.

Prin acest opțional elevii pot deveni membrii mai activi și mai responsabili ai comunității locale. Cunoașterea trecutului, a istoriei orașului, a cultelor creștine și necreștine, precum și personalitățile carismatice, episcopi, preoți devotați vocațiilor lor, pot fi exemple de urmărit și o încurajare pentru a prețui valorile moral - religioase, care pot fi valorificate și date mai departe generației viitoare.

Programa opțională este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul gimnazial, care descrie așteptările exprimate față de elev la sfârșitul învățământului gimnazial, precum și prin raportare la caracteristicile de dezvoltare ale elevilor.

Structura programei școlare pentru opțional include următoarele elemente:

- Prezentare generală
- Competențe generale;
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice

---

¹⁶ Se schimbă de fiecare profesor în funcție de locația, zona în care activează.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse

Competențele generale vizează achizițiile elevului dobândite la ora de opțional *Valori cultural-religioase ecumenice din Oradea* pe parcursul întregului învățământ gimnazial. Acestea contribuie în mod direct la realizarea profilului de formare al elevului din ciclul gimnazial.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor de bază. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Ecumenismul
- Confesiuni creștine și necreștine în Oradea
- Enumerarea și analizarea evenimentelor importante din istoria Oradiei
- Personalități remarcante din istoria cultelor din Oradea
- Lecturarea patrimoniului cultural-religios
- Activități în cadrul Bisericii

Ecumenismul este în principal dialogul dintre diferitele Biserici și entități creștine, în dorința de a reface unitatea dintre creștini prin respect reciproc, toleranță, cooperare și dialog.

Sugestiile metodologice oferă clarificări pentru elementele de noutate ale programei și includ exemple de strategii didactice, repere pentru proiectarea demersului didactic, precum și elemente de evaluare continuă. De asemenea, sugestiile metodologice fac trimitere la o diversitate de contexte de învățare și la modalități de personalizare a demersului didactic (prin referiri la interese speciale de cunoaștere, specificul diferitelor comunități, adaptarea la nevoi speciale de învățare).

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea Religiei, programa școlară propune un set de elemente în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o parte dintre competențele specifice și o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice.

Școala propusă:

Se trece numele unității de învățământ respectiv.

Clasa propusă: a XI-a

Competențe generale:

1. Formarea respectului, responsabilității pentru valorile locale religioase
2. Promovarea atitudinii misionare creștine
3. Utilizarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase prin respect reciproc, toleranță, cooperare și dialog.

Competențe specifice

- 1.1 Identificarea personajelor și episcopilor, preoților carismatici, precum și al evenimentelor importante din istoria orașului Oradea
- 1.2. Evidențierea promovării convingerilor, atitudinilor moral-creștine din trecut și prezent
  - 2.1. Contribuția activă la protejarea și promovarea patrimoniului arhitectural religios din Oradea
  - 2.2. Dezvoltarea personalității de misionar prin valorificarea patrimoniului bisericesc
- 3.1. Manifestarea inițiativei în aprecierea învățaturii transmise de celelalte confesiuni (compararea propriului punct de vedere cu părerile celorlalți)
- 3.2. Formarea unei percepții asupra lumii fără prejudecăți

Evaluare:

- portfolii
- autoevaluare
- observare sistematică
- filmulețe
- prezentări

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Formarea respectului, responsabilității pentru valorile locale religioase

1.1 Identificarea personajelor și episcopilor, preoților carismatici, precum și al evenimentelor importante din istoria orașului Oradea

- definirea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri
- dialog pe tema sintetizării a elementelor specifice a istoriei de religie reformată/ religie romano – catolică
- elaborarea unui eseu pe tema „De ce sunt creștin”, pornind de la exemplul lui Isus
- vizionarea filmelor documentare despre viața și activitatea episcopilor, preoților mai importanți al orașului
- proiectarea itinerariului unei drumeții tematice pentru cunoașterea trecutului, a istoriei orașului, a cultelor creștine și necreștine, și personalitățile istorice ale cultelor

1.2. Evidențierea promovării convingerilor, atitudinilor moral-creștine din trecut și prezent-discuții pe teme propuse, enunțuri, dezbateri, cercetări în biblioteci și arhive parohiale

- realizarea și completarea unor fișe de autoevaluare pe teme precum: respect, respect reciproc, toleranță, cooperare și dialog, loialitate, ajutor, perseverență, iubire
- realizarea unui interviu cu un membru al comunității bisericești, cu o persoană remarcabilă despre obiceiurile, istoria parohiei
- alcătuirea unei expoziții cu cărți/obiecte vechi despre viața și activitatea personajelor și episcopilor, preoților carismatici, precum și al evenimentelor importante din istoria orașului Oradea
- exerciții de comparare, folosind metoda brainstorming, pe tema “Creștinii din începuturi, creștinii de azi”
- realizarea de hărți conceptuale pe tema creștinismului, punând accent pe persoanele remarcabile din istoria bisericii și pe modalitățile de mărturisire a credinței în diferite epoci

2. Promovarea atitudinii misionare creștine

2.1. Contribuția activă la protejarea și promovarea patrimoniului arhitectural religios din Oradea

- folosirea unor organizatori grafici comparative, care să ilustreze modul de organizare a săptămânii unui creștin a diferitelor culte (programul zilnic, obiceiuri, comportamente specifice)
- prezentare power point despre expoziția de arta bisericească existentă, biserici importante
- proiectarea unui traseu turistic-religios, cu scop de pelerinaj
- participarea la dialoguri pe diferite teme: valorile în relația cu Dumnezeu și relațiile interpersonale; responsabilitățile omului; importanța mărturisirii propriei credințe
- lectura unor texte biblice și din istoria cultelor, reprezentative pentru aplicarea normelor și manifestarea credinței
- analiza unor imagini, creații artistice, hărți reprezentative care reflectă comportamente moral- religioase

2.2. Dezvoltarea personalității de misionar prin valorificarea patrimoniului bisericesc

- executarea portfoliilor: hărți, date istorice, obiceiuri, sărbători, biserici
- vizitarea bisericilor din Oradea
- implicarea în discuții care să valorifice experiențe ale elevilor legate de mărturisirea credinței
- exerciții de identificare a valorilor promovate în Decalog și Crez, în texte biblice și în texte din istoria bisericii la diferite culte
- participarea la jocul didactic „Așa da, așa nu” pe tema comportamentului personajelor biblice în relație cu semenii
- exerciții de identificare a modalităților de a participa la acțiuni de voluntariat pe tema: „Timpul liber, timp util binecuvântat”, folosind metoda „Turul galeriei”
- realizarea unor produse: filme, reclame, afișe pentru susținerea valorilor și aplicarea lor

3. Utilizarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase prin respect reciproc, toleranță, cooperare și dialog.

3.1. Manifestarea inițiativei în aprecierea învățăturii transmise de celelalte confesiuni (compararea propriului punct de vedere cu părerile celorlalți)

- manifestarea interesului pentru cunoașterea a altor confesiuni
- motivația pentru punerea în valoare a valorilor universale
- interviuri
- executarea afișelor, posterelor, bannerelor de a publica valorile cultural-religioase
- realizarea unor organizatori grafici cu privire la rolul de modele al unor personalități din istoria bisericii, prin identificarea de: fapte și efecte, lanțul cauzelor, ciclul evenimentelor, diagramă de caracter, diagramă biografică, piramida ierarhică a valorilor
- participarea la discuții pe teme despre regulile de comportament în viața cotidiană, cu metoda: Ce aș simți dacă...
- descrierea unor sărbători și obiceiuri familiale, redactând o felicitare, o scrisoare destinată unui prieten sau bunicilor, care să reflecte obiceiurile strămoșilor

3.2. Formarea unei percepții asupra lumii fără prejudecăți

- redactarea lucrării /istoria parohiei unde aparține elevul
- sintetizarea caracteristicilor geografice, sociale și culturale ale cultelor creștine și necreștine în diferite etape din istoria creștinismului
- exerciții de identificare a consecințelor principalelor evenimente a marilor religii istorice a orașului, asupra culturii și limbi a diferitelor popoare
- manifestarea inițiativei în aprecierea învățăturii transmise de celelalte religii

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Ecumenismul	Noțiuni de bază Religia și credința
Confesiuni creștine și necreștine în Oradea	Confesiuni creștine Cultul Ortodox Cultul Romano – Catolic Cultul Greco – Catolic <i>Culte Protestante</i> Cultul Reformat Cultul Evanghelic Cultul Unitarian <i>Culte Neoprotestane</i> Cultul Baptist Cultul Penticostal Confesiuni necreștine Cultul evreiesc
Enumerarea și analizarea evenimentelor importante din istoria Oradiei	Evenimente religioase importante din istoria orașului Oradea Evenimente importante din istoria cultelor
Personalități remarcante din istoria cultelor din Oradea	Personalități remarcante din istoria cultelor din Oradea: Episcopi Teologi Profesori
Lecturarea patrimoniului cultural-religios	Monumente de patrimoniu în Oradea Monumente ecleziastice Biserici, Mănăstiri, locuri de Pelerinaj Analizarea artei religioase din Oradea: simboluri, picturi, icoane, veșminte bisericești, obiecte liturgice și de cult Vizitarea obiectivelor religioase din Oradea
Activități în cadrul Bisericii	Liturghii Sărbători Obiceiuri Voluntariatul

* Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

SUGESTII METODOLOGICE

Prezenta programă de opțional este concepută într-o manieră flexibilă, care permite profesorului libertatea de opțiune în abordarea unei lecții. Construirea demersului didactic trebuie realizată din perspectiva competențelor specifice, cu respectarea logicii interne a temelor, precum și a particularităților clasei și ale elevilor. În concordanță cu aceste aspecte, ponderea acordată temelor și modalitatea de abordare a acestora se vor stabili de către fiecare profesor. Se recomandă utilizarea unor activități de învățare precum:

- utilizarea unor metode active (învățarea prin descoperire, învățare problematizată, învățare prin cooperare), care să contribuie la dezvoltarea capacității de cunoaștere de sine, a celorlalți și a omului ca ființă religioasă;

- crearea unor situații problemă de etică aplicată, în contextul cărora elevii pot dezbate rolul și libertatea deciziei ca factor al dezvoltării persoanei;
- realizarea unor observații - analiza unor studii de caz;
- organizarea de exerciții individuale și în grupuri de lucru pentru interpretarea unor fapte, fenomene și procese legate de domeniul credinței și al religiei în general;
- argumentarea biblică;
- utilizarea calculatorului și a altor mijloace audio-vizuale pentru ilustrarea unor teme, pentru căutarea de informații sau pentru documentarea pe o temă dată. În cadrul orei, evaluarea trebuie să aibă caracter formativ, cu scopul motivării elevului pentru aplicarea în practică a principiului libertății de credință.

Bibliografie

- site-ul oficial al Oradiei, a cultelor și a parohiilor, pagini facebook
- Episcopia Romano-Catolică Oradea:
<http://www.varad.org/ro/>
- Episcopia Reformată de pe lângă Piatra Craiului:
<http://www.kiralyhagomellek.ro/#>
https://ro.wikipedia.org/wiki/Episcopia_Reformat%C4%83_de_pe_l%C3%A2ng%C4%83_Piatra_Craiuului
- Episcopia Ortodoxă Română a Oradiei:
https://ro.wikipedia.org/wiki/Episcopia_Ortodox%C4%83_Rom%C3%A2n%C4%83_a_Oradiei_%E2%80%93Episcopia
- Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-catolică:
<https://www.egco.ro/istoric/>
- Istoria orașului Oradea:
<http://www.oradea.ro/pagina/istoria-orasului-oradea>
- Sinagoga Ortodoxă Aachvas Rein:
<https://www.oradeaheritage.ro/sinagoga-aachvas%20rein/>
https://ro.wikipedia.org/wiki/Sinagoga_Ortodox%C4%83_din_Oradea
- Cultul evanghelic
http://refpedi.hu/hatteranyagok/IV.%20Evangelikus%20egyhazi_20170817.pptx
- Cultul Baptist:
http://refpedi.hu/hatteranyagok/VI.%20Baptista%20egyhazi_20170817.pptx
https://hu.wikipedia.org/wiki/Nagyv%C3%A1rad_templomai -
http://refpedi.hu/hatteranyagok/II.%20Rimai%20katolikus%20egyhazi_20170817.pptx
http://refpedi.hu/hatteranyagok/III.%20Keleti%20katolikus%20egyhazi_20170817.pptx -
http://refpedi.hu/hatteranyagok/V.%20Unitarius%20egyhazi_20170817.pptx
http://refpedi.hu/hatteranyagok/X.%20Neoprotetans%20kisegyhazi_20170817.pptx

Bere Zsuzsanna - Erzsébet

COLECTIV DE AUTORI

Bere Zsuzsána-Erzsébet	LICEUL REFORMAT „LORÁNTFFY ZSUZSANNA” ORADEA și LICEUL ROMANO CATOLIC "SZENT LÁSZLÓ" ORADEA, BIHOR
Kanya Edit	LICEUL TEHNOLOGIC NR.1 SUPLACU DE BARCĂU și ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 BALC BIHOR
Püsük Sarolta	UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI”, CLUJ-NAPOCA
Zalányi Erzsébet	LICEUL VOCAȚIONAL REFORMAT TÂRGU MUREȘ și ȘCOALA GIMNAZIALĂ DACIA TÂRGU MUREȘ